

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svake subote ◀ Godišnja pretplata 50 din ◀ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ◀ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ◀ Račun Poštanske štedionice br. 57.686
◀ Oglasi po ceniku ◀ Rukopisi se ne vraćaju ◀

Beograd, 1 januar 1938

God. IX ◀ Broj 1

Novogodišnja poslanica Sokolstvu Kraljevine Jugoslavije

Braćo i sestre!

Upućujemo vam svima, članstvu, naraštaju i deci, naše iskrene pozdrave i želje za 1938 godinu, koja je za nas tako važna i tako draga. Draga, jer ćemo u njoj proslaviti dvadesetogodišnjicu našeg narodnog oslobođenja i ujedinjenja. Ona je prema tome

jubilarna godina,

u kojoj i Sokolstvo ima puno razloga i prava da proslavi sve protekle napore i postignute uspehe. Ima prava, jer u toku ove dve decenije, u kojima se izgrađivalo naše narodno postojanje, mi smo gradili u stalnoj pravoj liniji. Bistrim okom, sjajnim celom, snažnim korakom, uspravnim ramenima, bili smo na svom pravom putu. Pravom, ali i bodljivom putu. Gazili smo bez kolebanja napred, vazda uvereni da činimo samo ono što je dobro, lepo i korisno. Pa ipak

mi nismo zadovoljni

sa postignutim rezultatima. A kad kažemo da nismo zadovoljni, onda nije reč o onom većitom nezadovoljstvu sokolskom koje nam ne dopušta mirovanje. Mi nismo zadovoljni što sokolska misao još nije stigla do svakog našeg sela. I nećemo biti zadovoljni dok svakog jugoslovenskog čoveka ne učinimo pristalicom ili bar prijateljem svetlih sokolskih ideala. Nećemo mirovati dok svakog ne uverimo, da je Sokolstvo zaista snažna, konstruktivna i viteška organizacija. Nažalost, za to uveravanje mi nemamo nikakvih sredstava. Ali imamo nešto, što nam niko ne može oduzeti, niti nas išta može sprečiti, a da to ne činimo. To je

naš večiti i stvarni rad.

Rad bez predaha. Rad mali i veliki. Rad širom cele divne naše zemlje, koja čeka snažnu sokolsku mišicu, toplu i plemenitu sokolsku dušu. Ovo vam, sestre i braćo, ne govorimo u nekom pesničkom nadahuću sa praznim deklaratorstvom. Govorimo iz duboke vere da je ne samo našem Sokolstvu, već i celom našem narodu, jedini spas u žurnom i solidnom radu. Jer tek što smo ugledali i osetili sunce svoje slobode, morali smo primiti ogromne obaveze. Svoje narodne obaveze i one međunarodne. Kažu, da nam je zemlja bogata, a ima krajeva u toj našoj zemlji, gde su i ljudi i njihovo blago žedni bistre vode. Imamo prebogatih rudnika i prastarih šuma, a opet ovde-onda mnogi naš čovek drhti u studeni. Ko da nam da živu vodu, ko će ozeblog primaknuti ognju, ko će dobro nahraniti one mršavo hranjene, ko će goli kamen produbiti i pokriti novom mladom šumom, ko će — da ne redamo beskrajno — sve to urediti i popraviti, ujednačiti i podignuti? Vrlo je prost i jasan odgovor: niko nam sa strane neće u pomoć pristići! Niko drugi do mi sami! Svaki sam pojedinačno, i svi ukupno moramo upregnuti sve svoje sile.

Za viši i bolji život našeg naroda.

Moramo to činiti, jer je tehnika dostigla neslućena savršenstva, a naš mali, naš srednji čovek ostao je u mraku, čak i iza petrolejske svetlo-

sti. Prema njemu takvom, i u takvom njegovom stanju, ne smemo ostati ravnodušni. Čak ni onda ne smemo, kad bi naš rad na podizanju životnih uslova i potreba naišao na nepremostive teškoće. Naš učitelj Tirš strogo nam zapoveda: Napred, idi napred, a svaku prepreku savladaj, preskoči, slomi! U tome upravo i jeste sav čar našeg sokolovanja, u uništavanju onoga što nas guši i tamani. I u koliko god bi bila beda veća, ili koliko bi neko pokušao da vrši nasilje nad nama, to bi nam samo dalo većeg poleta, većeg zamaha naše desne i leve mišice za stvaranje novih neznanih junaka u borbi za narodno dobro. Tako je to bilo i tako će ostati kod nas, jer smo od uvek bili uvereni, da

bez apostolstva nema Sokolstva.

Nikad Sokolstvo sa narodnog branika nije odstupalo. A bilo je kudikamo težih dana. Naša apostolska izdržljivost je sve savladala i mi nadživismo zaklete svoje neprijatelje, i njihovo se ime utrla, ne pominje se, a ako se kad i pomene, onda samo po zlu. I sa novim našim neprijateljima, ako bi ih bilo — isto će se dogoditi. Samo mi moramo trpeti. Trpeti i dalje raditi. Više raditi, a manje se srditi. Uvek više davati, a svagda manje tražiti. Samo tim, i samo tako

mi moramo stvoriti boljeg jugoslovenskog čoveka.

Stvoriti čoveka koji će stalno imati pred očima onaj veliki princip kojim se drže zemlje i gradovi. Princip pravde, istine i slobode. I to pravde i istine, čija sadržina nije u rečima, nego u delima. U delima koja se ne brišu od danas do sutra, niti se dadu menjati po nečijoj volji, već ostaju kroz vekove bistra kao kristal, a tvrda kao dijamant. I naše delo će morati do svoje stvarnosti da dolazi samo kroz pravu istinu, da bude osnovano na pravdi, a izvršeno u slobodi.

U duhu toga principa, mi vas, sestre i braćo, pozivamo da dvostrukom snagom u novoj godini zarižete svoje žilave ruke u posao — snažno, predano i junački, kako nama Sokolima to i priliči. Besprekidno, ustrajno

spremajte se za veličko sveslovensko slavlje u Pragu.

Za slavlje, ali i za bojno polje na kome ćemo se boriti ne samo za čast i obraz nas Jugoslovena, nego i za vrednost slovenske rase uopšte. Tu, na tom sokolskom polju, svaki od vas mora znati da ga gleda bratsko i dušmansko oko. Disciplinom, junačkom svešću svojom učinite neka se zaraduje to bratsko oko, a ono dušmansko neka zažali što nije u našim redovima. Zlatni Prag čeka nas raširenih ruku, a bratski češkoslovački narod sprema nam nezapamćen doček. Budite zato spremni da ovu ljubav nagradite snagom svojih mišića i veličinom svoje duše. A dok se ovo sve odigrava u ovoj našoj radnoj godini, ne zaboravite na onaj naš sveti zavet koji dadasmo

za sokolsku Petrovu petoljetku,

u kojoj će zablistati sva veličina sokolske misli. U kojoj smo dragovolj-

no pristali da budemo neimari bolje budućnosti našeg naroda. U kojoj ćemo uložiti sve svoje moći za slavni doček 1941 godine, kada će se naš ponos, naša uzdanica, naš mladi Kralj Petar II Karađorđević, pored svoje crvene sokolske košulje zaogrnuti sjajnim purpurnim kraljevskim plaštem, da bi tako vladao jednim sokolskim narodom. I ako još niste ništa učinili za petoljetku, smelo uletite u posao, najpre u manji a posle će doći i veći, prema potrebi i prema prilikama.

To vam je naš bratski pozdrav, to vam je naša bratska reč, uz tople želje:

Da živi Nj. V. Kralj Petar II Karađorđević!

Da živi Jugoslavija!

Da živi Sokolstvo!

Zdravo!

Beograd, 1 januara 1938 god.

**SAVEZ SOKOLA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE**

U novoj godini

Stupamo u novu godinu, u kojoj ćemo proslaviti dvadesetogodišnjicu onog znamenitog i istorijskog dana, 1 decembra 1918 godine, kada je tadanji regent Aleksandar u ime svog uzvišenog Oca, Kralja Petra II Velikog Oslobođitelja, u prisutnosti predstavnika naroda Srba, Hrvata i Slovenaca, proglasio naše državno i narodno ujedinjenje. Od toga dana dalje postoji i formalno i državopravno naša Kraljevina Jugoslavija — domovina sviju nas. Idejno i duhovno ujedinjenje Jugoslovena ostvarila su naša predratna braća Sokoli još pred balkanskim i svetskim ratom, kao što su u tim ratovima svojom krvlju na svim bojištima zacrtali pobedonosni put razvoja sudbine i budućnosti našeg zajedničkog i državnog života.

U dvadeset godina postojanja naše države mi Sokoli nastojali smo u svome javnom i privatnom životu, u državljanskim dužnostima i pravima, u našem prosvetnom i gospodarskom delovanju i snovanju, u selima i u gradovima, u svim ustanovama i uredima — svugde dokle je mogao da segne uticaj naše vaspitne delatnosti — da uvedemo stare tradicije i da istaknemo neporušiva načela sokolskih ideala, koje do nedosežnih visina izdižu rad i trud, požrtvovanost i nesebičnost, snaga voje i bratske ljubavi, železni zakon poštenja i značaja, snošljivosti i demokracije.

Sami najbolje znademo, da uspesi sokolskog vaspitnog delovanja u tih dvadeset godina ne odgovaraju onim naporima, koje smo uložili u to delovanje. Ali nije naša krivnja, što naša zemlja nije danas više sokolska nego je. Gde svetle visoki ideali, tamo padaju i duboke sene. Unatoč tome, tačno poznavanje svih prilika u našoj domovini i nepristrana ocena svih vrednota, kao i gubitka na vrednosti našeg narodnog i državljanskog moralnog i materijalnog položaja i stanja, daje nam pravo, koje je u skladu s našom savešću i našim nazorima, da možemo izjaviti, da bez Sokolstva danas ne bi bilo takve Jugoslavije, kakva je po svojem krasnom obličju i po lepoti narodne duše našega čoveka.

Bezkompromisno smo kročili ravnom smerom Tirševog učenja, kako Sokol treba da služi celini svoga naroda i obrani njegovih prava i sloboda. A nema nepolitičke i nadstranačke organizacije u našoj domovini, koju ne bi protivnici svim sredstvima i sa svih strana tako napadali. Ali o čistotu i uzvišenost naše misli, o dubinu i čvrstinu sokolske svesti, odbijao se je svaki napadaj, koji je sobom odnosio i sve ono što je mutilo harmoniju i jednodušnost sokolskog uverenja i sokolskog bratstva. I po čitavoj našoj domovini pobedonosno lepršaju sokolske zastave.

Pred takvim činjenicama, koje utvrđuje i potvrđuje istina, potpuno je jasno i opravdano, da će jugoslovensko Sokol-

stvo proslavi dvadesetogodišnjice postojanja naše države posvetiti naročitu pozornost. Na osnovu uputstva, koja će u tu svrhu izdati uprava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, biće svakoj sokolskoj jedinici dana mogućnost, da s najvećom aktivnošću inicijativno sudekuje u proslavi toga jubileja. I svima će nam prigodom tih svečanosti biti vodeće ono geslo, koje smo istakli još 7 septembra 1928 na Kosovu Polju, naime: ono što je naše, niko nam ne može uzeti; ono što je iz smrti uskršlo u život, niko nam ne sme srušiti!

Taj jubilej pada u okvir sokolske Petrove petoletnice, koja je sada stupila u drugu godinu i u kojoj će nam se prigodom narednog državnog i sokolpraznika pružiti najepša prilika da dokažemo moć i veličinu sokolskog patriotizma i sokolskog stvaralaštva. Svakome pojedincu time se daje mogućnost da svojom vlastitom pobudom aktivno utiče na svoj najbliži sokolski krug i tako pripomogne našoj bratskoj zajednici da uspešno izvrši svoje časne dužnosti. Takav poticaj logično sledi i iz toga, što je Sokolstvo organizacija i pokret privatne inicijative, kako to tačno proizlazi iz naših „Puteva i ciljeva“. Ujedno treba da upozorimo na životni preduslov sokoške radnosti, koja se najuspešnije razvija na svom prirodnom tlu — u sokolskim vežbaonicama. Tamo nas zove glas naše dužnosti i tamo nas poziva naše sokolsko bratstvo, u kome pojedinac postaje sastavni, punopravni i jednakovredni deo naše celine. U bratskim jedinicama, gde su vežbaonice i vežbališta prepune starih i mladih, obojega pola, tu je visoka škola naših boraca i pobednika i tu dolaze do najpravilnijeg i najpunijeg izražaja u sokolskom životu i radu naše po sadržini jedinstveno geslo: Pojedinac ništa — celina sve!

To geslo odjekuje nam kao zov naprednog, veličanstvenog pokreta slovenskog sokolskog stvaralaštva i istinske uzajamnosti iz slovenskog sokolskog Praga — a to je zov i poziv na X jubilarni svesokolski slet. Tamo hoće i mora jugoslovensko Sokolstvo da pred celim svetom bude predstavnik onog dela našeg naroda i domovine, koji je misaono već prožet saznanjem, da ideje vode, a da od rada živimo.

Istu tu misao izrazili su i predstavnici slovenskog Sokolstva na svom nedavnom zborovanju u Krakovu, t. j., da nas ideja slovenskog sokolskog bratstva spaja i vodi, i da ćemo također i mi Jugosloveni u zajednici sa svim Slovenima napredovati, rasti i živeti u zdravom, svesnom, blagotvornom sokolskom delu.

Nova godina, koja nam nosi nove napore i radosno stvaranje novih, po vrednosti većih, dela, neka nam svima bude srećna i blagoslovena! Zdravo!

E. L. Gangl.

Sednica Saveza slovenskog Sokolstva u Krakovu

Dne 14 decembra pr. g. održana je, po prvi put od obnove Saveza slovenskog Sokolstva u Varšavi godine 1925, sednica pretsedništva ovoga Saveza opet u Poljskoj, i to u Krakovu, gde je Savez poljskog Sokolstva srdačno pozvao pretstavnike pojedinih sokolskih saveza.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije zastupali su na ovoj sednici prvi zamenik saveznog starešine brat E. L. Gangl i savezni tajnik brat d-r Milan Arsenijević, Češkoslovačku obec sokolsku starešina ČOS i Saveza SS brat d-r Stanislav Bukovski, načelnik ČOS i Saveza SS brat d-r Miroslav Klinger, tajnik ČOS i Saveza SS brat Evžen Kepl, zamenik starešine ČOS i blagajnik Saveza SS brat Jozef Truhlarž, Savez bugarskih Junaka brat d-r St. Čakarov, a Savez poljskog Sokolstva starešina brat Fr. Arciševski s mnogim istaknutim pretstavnicima poljskog Sokolstva, među kojima su bili starešina krakovske sokolske župe brat d-r A. Bovinski i bivši načelnik poljskog Sokolstva brat Jan Fazanović.

Pretstavnici inostranih sokolskih saveza doputovali su u Krakov zajedno iz Praga. Na stanici u Krakovu dočekao ih je i srdačno pozdravio starešina poljskog Sokolstva brat Fr. Arciševski s velikim brojem poljske sokolske braće. Pri dolasku pretstavnik Saveza SS pozdravio je i češkoslovački konzul d-r J. Znojemski.

Pre sednice članovi pretsedništva Saveza slovenskog Sokolstva položili su vence s trakovima u slovenskim bojama na grob maršala Pilsudskog i na spomenik velikog poljskog pesnika i velikog Slovena A. Mickijevića.

Sednicu pretsedništva Saveza slovenskog Sokolstva otvorio je i vodio starešina brat d-r Stanislav Bukovski, koji je u uvodnim rečima istakao radost svih učesnika što se sednica pretsedništva Saveza SS opet drži u bratskoj Poljskoj. Zatim je naglasio veliku i vodeću ulogu Sokolstva na zbližavanju slovenskih naroda. Na koncu je brat d-r Bukovski pozvao sve zastupane sokolske saveze na X jubilarni svesokolski slet u Pragu.

Tada je starešina poljskog Sokolstva brat Fr. Arciševski veoma toplim i srdačnim govorom pozdravio slovenske sokolske goste u poljskoj zemlji. Zatim je spomenuo obnove Saveza slovenskog Sokolstva pred 12 godina u Varšavi i izrazio čvrstu nadu, da će Sokolstvo naročito pomoći i doprineti produbljivanju odnosa među slovenskim narodima i izravanju svih nesporazuma i teškoća. Starešina br. Arciševski zahvalio se je ujedno pretstavnicima Češkoslovačke obce sokolske i Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije na moralnoj potpori koju su ukazali poljskom Sokolstvu svojim učešćem na sletu prošlog leta u Katovicama. U znak te bratske zahvalnosti starešina brat Arciševski izručio je pretstavnicima češkoslovačkog i jugoslovenskog Sokolstva veoma lepe sletske spomen-plakate. Još je starešina brat Arciševski spomenuo, da će poljsko Sokolstvo 1938 godine u letu održati svoj slet u Lavovu, na koji iskreno poziva i ostale bratske sokolske saveze. Unatoč tome poljsko Sokolstvo će ipak u što moguće većem broju

učestvovati također i na svesokolskom sletu u Pragu.

U ime Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije govorio je brat Gangl, koji je uznositim rečima istakao prvenstvenu ulogu i zadaću Sokolstva pri izgradnji lepše slovenske budućnosti i uzajamnosti.

U ime bugarskih Junaka govorio je brat d-r Čakarov, koji je izrazio svoju radost što i bugarski Junaci mogu opet da sarađuju u Savezu slovenskog Sokolstva.

Posle pozdravnih govora pretstavnik pojedinih saveza podneo je svoj izveštaj tajnik Saveza SS brat Kepl, a za njim načelnik brat d-r Klinger. Iz tih izveštaja se vidi, da se sarađnja među članovima Saveza slovenskog Sokolstva, unatoč raznim zaprekama, koje su dolazile izvan Sokolstva, sve više produbluje i postaje tesnija. Rad pak pojedinih sokolskih saveza Savez slovenskog Sokolstva stalno prati. Pored takmičenja vrsta češkoslovačkog, jugoslovenskog i poljskog Sokolstva te bugarskih Junaka za prvenstvo Saveza slovenskog Sokolstva dne 19 decembra 1937 u Novom Sadu, održaće se također i smučarska takmičenja za prvenstvo Saveza slovenskog Sokolstva, i to od 6—13 februara u Visokim Tatrama. Načelnništvo Saveza slovenskog Sokolstva priprema također i taborenje sokolske omladine, koje će se održati posle svesokolskog sleta u Pragu, kao također i nacrt za zajedničko vežbanje takmičarskih vrsta pojedinih saveza.

Blagajnički izveštaj podneo je brat Truhlarž, nakon čega se razvila diskusija o budućem radu. Time u vezi zaključeno je, da svi savezi učlanjeni u Savezu slovenskog Sokolstva prirede u Pragu u okviru sletske izložbe i izložbe svojih saveza, nadalje da su svi savezi dužni brinuti se, da učešće na sletu u Pragu bude što moguće brojnije, zatim, da svi savezi uzmu učešća u drugom tečaju Saveza slovenskog Sokolstva, koji će se održati posle praškog sleta, i to od 7—10 jula 1938. Na ovoj sednici je ujedno sastavljen i detaljan program toga tečaja, kome je svrha da pomogne sva sokolska nastojanja, koja teže za produbljivanjem međusobne sarađnje, kao i da bi se našla mogućnost, na koji način bi se u pojedinim granama sokolskog delovanja moglo da postigne jedinstvo i skupnost. Tečaj će biti svečano otvoren i zaključen. U tečaju će se održati i predavanja o znamenitim slovenskim ličnostima. Tečajci će se pokloniti grobovima Tirša i Fignera te pretsednika Masarika u Lanima. Ovaj drugi tečaj razlikovao se od prvog, koji je bio održan godine 1927, u tome, što će se veća pažnja posvetiti praktičnoj strani i debati tečajnika, kojima će već unapred biti dostavljen tačan program ovog tečaja sa svim gradivom i sadržinom pitanja, o kojima će predavači predavati. Sve to gradivo biće prevedeno na sve slovenske jezike, kako bi ga na taj način mogli tečajnici da već unapred pročitaju i da bi im bilo olakšano slušanje i praćenje tih predavanja u tečaju te raspravljavanje o njima. Osobita važnost posvetiće se u ovom tečaju sokolskoj misli i njenom širenju u slovenskim narodima. Osim toga biće na programu

i raspravljavanje o organizaciji telesnog vaspitanja, o temeljnim načelima toga vaspitanja u pojedinim savezima i rasprava o mogućnosti što jedinstvenijeg izvođenja telesnog vaspitanja u svim sokolskim savezima. Biće također i naročito važna debata i u prosvetnom, socijalnom i propagandnom radu u Sokolstvu te konačno o organizaciji pojedinih saveza, pri čemu će se gledati i na mogućnost međusobnog organizacijskog prilagođenja, kako bi se i time postiglo što veće jedinstvo među sokolskim savezima. Za vreme trajanja tečaja pretsedništvo Saveza slovenskog Sokolstva prirediće zajednički sa Češkoslovačkom obec sokolskom u Tirševom domu i Praškom Sokolu i nekoliko poučnih izložaba, kako bi tečajnici imali prilike da se upoznaju s potrebnim podacima, gradivom i predmetima.

O stvarnom nastojanju i radu Saveza slovenskog Sokolstva dokazuje također i zaključak, koji je donešen na predlog poljskog Sokolstva, a koji kao proglas pretsedništva Saveza slovenskog Sokolstva donosimo na drugom mestu. Tim zaključkom još jače će se učvrstiti i produbiti sarađnja među svim slovenskim sokolskim savezima. Ovde treba istaknuti, da je odnosni zaključak pretsedništva Saveza SS prihvaćen jednoglasno.

Sav tok sednice pretsedništva Saveza slovenskog Sokolstva, kao i doneti zaključci, dokaz je iskrenog nastojanja da se što više učini za uspešan rad i sarađnju u budućnosti i da se ta sarađnja što više produbi i učvrsti. To je s radošću konstatovao i starešina Saveza slovenskog Sokolstva brat d-r Bukovski u svom zaključnom govoru.

Posle sednice priređen je zajednički ručak, za vreme kojeg je održano više oduševljenih zdravica od strane pretstavnik pojedinih sokolskih saveza. Posle podne toga dana članovi pretsedništva Saveza SS bili su gosti češkoslovačkog konzula u Krakovu d-r Znojemskog, a navečer su prisustvovali veoma lepoj akademiji poljskih Sokola i Sokolice.

U ponoći učesnici sednice napustili su Krakov.

Proglas pretsedništva Saveza slovenskog Sokolstva

Sa svoje sednice, održane 14 decembra pr. g. u Krakovu, pretsedništvo Saveza slovenskog Sokolstva uputilo je sledeći proglas:

„Savezi udruženi u Savezu slovenskog Sokolstva i njihovi organizacijski članovi — župe, okružja, društva, gnezda, čete — ne smeju da se pridružuju izjavama protiv nijednog naroda, čiji je sokolski, odnosno junački savez član Saveza slovenskog Sokolstva.

O događajima, koji bi mogli da ugroze ili ugrožavaju dobre međusobne odnose tih naroda, ima da se pretsedništvo Saveza slovenskog Sokolstva posavetuje s pretstavnicima Sokolstva, odnosno Junaštva tih naroda. Na tim savetovanjima ima da se predmet s obe strane pravilno i iskreno obrazloži, kako bi Sokolstvo, odnosno Junaštvo, moglo — u koliko je moguće — u svojim državama da časno pomaže u nepristranom i pravilnom izveštavanju javnosti. Tako će Sokolstvo pomagati da odstranjuje zapreke, koje bi remetile međusobne odnose.

Pretsedništvo Saveza slovenskog Sokolstva poziva i pozdravlja sokolsko bratstvo širom celog sveta, koje deluje za stvarnu slovensku uzajamnost u najrazličitijim okolnostima, koje su prijateljski ili neprijateljski naklonjene sokolsko-junačkim idealima.

Tirševa sokolska misao treba da nam daje neiscrpnu snagu, da — oslonjeni sami na sebe i s verom u nepobedivu životnu moć sokolskog bratstva — ustrajemo u borbi za slavu, veličinu i budućnost slovenskih naroda.

Zelimo i očekujemo, da će se unutar i vanjska moć slovenskog sokolskog bratstva najjasnije izraziti na X jubilarnom svesokolskom sletu godine 1938 u Pragu.

Krakov, dne 14 decembra 1937.

Savez slovenskog Sokolstva

Sokolstvo i obavezno telesno vaspitanje*

U središtu svakidašnjeg života u svetu danas se nalaze dva pitanja: socijalno i nacionalno. Srž socijalnog pitanja je borba za svagdanji kruh. Ta borba vodila se od davnina i pretaće valjda tek koncem sveta. Ta borba danas je tako zaoštrena kako to još ne pamtí istorija čovečanstva. I sve to više nam postaje jasno, da je svetski rat bio važan međaš u gospodarskom i socijalnom životu sveta.

Ali također i nacionalno osećanje nekih evropskih naroda doseglo je dosada nepamćenu visinu. Sreća i čast tih naroda izdignuta je nad sreću i čast čovečanstva. Ti narodi su potisli svaki obzir prema društvu i sve svoje snage postavili su u službu svoga „saskro egoizma“. Sukobi među narodima postali su sve verovatniji. U današnjem međunarodnom položaju na svim krajevima ocrtavaju se znamenja sukoba koji se bližaju. Vojske su bile i biće najmoćnije sredstvo da se ostvare nacionalne aspiracije, one su najizrazitiji pretstavnik ljudske borbe. U njima učestvuje snaga neprijateljskih naroda. Rezultati toga su odlučujući i definitivni.

Tirš opominje na to i nas Sokole u svome članku „Naš zadatak, smer i cilj“, u kome kaže:

„Sva istorija svemira uopšte, a čovečanstva napose, večita je borba za opstanak, u kojoj podleže i gine ono što za život nije sposobno i što je na putu celini. To je opšti, neisprosni zakon, koji vlada u prirodi i koji nije moguće izbeći ni s molitvama ni zaslepljenim rečima, pa ni nasleđenim pravom. Njemu su pedlegli sitni kao i silni stvorovi u davnini kojih je iz žive prirode nestalo tada, kada u svetu, koji se postepeno menja, nisu već našli daljih uslova za svoj opstanak. Tome zakonu podlegle su najmoćnije zajednice i narodi, koji su nekada bili najslavniji, — jer i čovek je samo deo opšte prirode, — a podlegli su mu netom su postali stari u svetu koji uvek biva nov, netom su iznemogli prestali kročiti napred, i tako došli u sukob s duhom većitog kretanja i napretka, a često i s duhom novog

vremena; tome zakonu su podlegli netom se napokon neminovno pridružila još i sveopšta pokvarenost unutrašnjeg života. To je sve dokaz, da nijedna sila, pa ni najsajnija prošlost, već samo zdrava i radina sadašnjost jamči narodima budućnost. — Razume se, mi ovde samo mislimo na čovečanstvo. Vršilo se tu to uklanjanje s puta lagano ili naglo, ipak je sigurno, da je svaki narod propao samo svojom krivnjom, i isto tako je sigurno, da se na bojištima ne odlučuje sudbina naroda, nego da je ona odlučena već pre borbe.

Koja je dakle neophodna sokolska zadaća u sadanjem međunarodnom položaju i u sadanjim našim unutrašnjim prilikama?

Potrebno je da pomažemo da se izvrši moralna i materijalna priprema za obranu naše domovine. Dobro razvijena svest o jedinstvu naroda i vruća ljubav prema svojoj domovini, to je prava osnova moralne pripreme za odbranu domovine. Bez dobre moralne, uzaludna je materijalna pripravnost. Dobro oboružanje moralno slabe vojske postaje samo bogat plen moralno jačeg neprijatelja. Čovek je bio uvek glavni elemenat borbe, a sredstva pak, kojima se je u borbi služio, uvek su bila ispod važnosti čoveka. Sredstva su mrtva i može ih staviti u akciju samo čovek i njegova inteligencija. Zato je volja za borbu važnija od svega ostalog. Ko nema volje za borbu, neće nikada pobediti.

Ko ne oseća dovoljno ljubavi prema državi u kojoj živi, nikada neće imati dovoljno volje da se bori za njene interese. Državljanska svest i ljubav prema zajedničkoj domovini preduslov su za uspešnu odbranu. Ako se stalno unosi i podržava u narodu teorija o triju narodima, ako se unosi duh nacionalne rascepanosti, pogrešno je misliti, da ta duhovna akcija ne dira duh vojnički. Ne može se propovedati separatizam kao nacionalna potreba, a da to

*) Ovaj članak objavljen je i u „Vestniku“ Sokolskih župa Celje i Kranj, u broju 10 od 20 decembra 1937.

Pretstavnici Saveza slovenskog Sokolstva po dolasku u Krakov

ne bi konačno dovelo u sumnju i svest o jedinstvu u vojsci. Ne može se pro- povedati posebna ljubav i naklonost prema pojedinim delovima države i po- stavljati ih iznad celine, a da se ne bi iste te naklonosti razvile među vojni- cima, to tim lakše, jer su vojnici isto tako samo državljani svoga kraja i si- novi svoje države. Ne može se računati na dobru kvalitetu vojske, ako se ta rekrutira od državljana slabe državljan- ske svesti. Dobro oružje je korisno sa- mo u sigurnim rukama. U nesigurnim rukama se ono može da okrene protiv države i protiv narodnih interesa. Do- bar primer za to su prilike u Španiji.

Zabluda je misliti, da samo kasarna može da vaspita dobru kvalitetu vojnika. Prošla su vremena vojničkih kasta i vojničkog izoliranja. U budućoj vojsci biće vojnici svi državljani, i kvaliteta državljana biće tada odlučujuća i za kvalitetu vojske. Od slabog državljana nije moguće učiniti dobrog vojnika. Izvestan rad u kasarnama mnogo je lak- ši ako u nje dolazi nacionalno dobra i telesno vaspitana momčad. Gde toga nema, potreban je temeljiti vaspitni rad na podizanju državljske svesti, a na- ročito je potrebno nesvesne ili zave- dene državljane oduševiti i prožeti lju- bavlju prema narodu i državi. Prva mera u tome pogledu treba da bude e- nergično pobijanje svih separatističkih težnja. Govoriti o razjedinjenju i sla- boj nacionalnoj povezanosti i pri tome računati na vojsku izjednačenog oseća- nja, nemoguće je. Narod mora u nje- govom osećanju da prožima svest o za- jedničkoj pripadnosti, mora da ima u sebi nešto nesumnjivo dobra što će služiti vojsci kao osnova nesumnjivog vojničkog jedinstva. Ako toga nije, uza- ludne su sve žrtve u svrhu materijalne pripreme za obranu domovine.

Dne 17 januara 1934 bio je proglašen zakon o obaveznom telesnom vaspitanju. Taj zakon nosi potpis blaženopochivšeg Kralja Aleksandra i tadašnjeg ministra za telesno vaspitanje br. d-ra Hanzeka.

Član I toga zakona glasi: U cilju telesnog, moralnog i nacionalnog vas- pitanja omladine uvodi se obavezno te- lesno vaspitanje za svu mušku i žensku omladinu Kraljevine Jugoslavije u svim školama, a za svu mušku omladinu iz- van škole od svršene osnovne škole do navršene 20 godine.

Član III određuje, da se izvanškols- kog telesnog vaspitanja oslobađaju pri- vremeno ili trajno mladići s manama, koje im onemogućavaju vežbanje.

Član IV određuje, da je izvođenje o- baveznog telesnog vaspitanja besplatno i oslobođeno svih taksa.

Član VII određuje, da se to vaspita- nje vrši: 1) u prazničnim tečajevima, t. j. uglavnom u nedeljama; u pogledu časa ima da se vodstvo tečaja sporazumi sa sveštenikom, kako to ne bi remetilo crkvene dužnosti; 2) u društvima, koja se bave telesnim vaspitanjem i kojima će ministarstvo za to izdati potrebno naređenje. Sokolstvu je to odobreno već u zakonu.

U Beogradu se drže tečajevi obavez- nog telesnog vaspitanja, koji su pre svega namenjeni učiteljima kao budu- ćim prednjacima. Do sada je održano pet tečajeva. U četvrtom tečaju učestvo- valo je 20 učitelja iz Slovenije, koji su svi usposobljeni za samostalne nastavnike, dakle također i za sreske referen- te. Peti tečaj za Dravsku banovinu nije došao u obzir, dok će šesti za tu ba- novinu opet biti važan.

Nesumnjivo je, da je zakon o obavez- nom telesnom vaspitanju jedan od onih važnih zakona, kojima je cilj telesna, moralna i nacionalna priprema za obra- nu domovine te je bio inspirisan po našem najdalekovidnijem Geniju. Zakon je namenjen najširim narodnim slojevi- ma u cilju telesnog, moralnog i nacio- nalnog vaspitanja. Da se taj zakon još danas ne provodi, kada sve pre nave- dene okolnosti upravo vapiju za nje- govim izvođenjem, krivi smo mi So- koli sami. Nećemo ovde da raspravlja- mo na kome radi toga leži krivica, ali je krajnje vreme da pristupimo ozbiljno rešenju tog važnog pitanja. Ono što smo propustili, moramo da nadoknadimo s udvostručenim radom, naročito sprema- njem nas samih, kako bi imali na ti- suće sposobnih prednjaka, koji će pre- uzeti na se tešku, odgovornu i nadasve važnu zadaću u prvom redu na vaspi- tanju vlastitog članstva pa također i na vaspitanju jugoslovenske omladine izvan sokolskih redova.

To je naša najhitnija zadaća!

Jože Smertnik

Takmičenje za prvenstvo Saveza slovenskog Sokolstva u Novom Sadu

Takmičenje za prvenstvo Saveza slo- venskog Sokolstva, koje je održano 19 decembra pr. god. u velebnom Sokol- skom domu u Novom Sadu, bilo je naj- potpunije takmičenje ove vrste koje je dosada održano u našoj zemlji. Na o- vim takmičenjima naime učestvovali su sada po prvi put sa svojim vrstama svi sokolski savezi učlanjeni u Savezu slo- venskog Sokolstva. Sa muškim vrstama nastupili su svi savezi: češkoslovački, jugoslovenski, poljski i bugarski, a sa ženskim češkoslovački i jugoslo- venski.

Takmičarske vrste sa svojim vod- stvom stigle su u Novi Sad 17 i 18 decembra, gde su bile veoma srdačno dočekane od strane predstavnika Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije i uprave Sokolske župe Novi Sad. U subotu dne 18 decembra ujutro vodstvo češkoslo- vačke, poljske, bugarske i jugosloven- ske vrste učinilo je u pratnji starešine Sokolske župe Novi Sad brata d-ra Ignjata Pavlasa posetu zastupniku pret- sednika novosadske opštine d-r Milošu Petroviću, koji ih je toplo primio, a za- tim Matići srpskoj, gde ih je u svečanoj dvorani primio i pozdravio d-r Kosta Hadži ml. Tu su zatim gosti razgledali galeriju i biblioteku Matice srpske. Na- kon toga su posetili mušku gimnaziju Kralja Aleksandra, gde su bili srdačno dočekani i gde ih je toplo pozdravio di- rektor gimnazije d-r Branko Magarašević. Nakon što je dački hor otpjevao „Hej Sloveni“, zahvalio se na srdač- nom bratskom dočeku i prijemu na- čelnik Saveza slovenskog Sokolstva i Češkoslovačke obec sokolske brat d-r Miroslov Klinger. U ime bugarskih Ju- naka zahvalio se načelnik Saveza bu- garskih Junaka brat Bureš. Zatim su gosti razgledali prostorije gimnazije, na- kon čega su bili srdačno ispraćeni od profesorskog kolegija i đaka.

Toga dana u 6 časova navečer sti- gao je iz Beograda da prisustvuje ovim takmičenjima ministar za fizičko vaspi- tanje naroda brat d-r Vjekoslav Mile- tić u pratnji šefa kabineta g. Dominisa. Na stanici ministra brata d-ra Miletića dočekala je i pozdravila uprava župe Novi Sad s članovima uprave Sokolskih društava Novi Sad i Petrovaradin na čelu sa starešinom župe bratom d-r Ig- njatom Pavlasom.

U 7 i po časova predstavnici pojedi- nih sokolskih saveza pod vodstvom sta- rešine župe Novi Sad brata d-ra Pav- lasa posetili su banovinu, gde su bili primljeni od podbana g. Rajića i mi- nistra za fizičko vaspitanje brata d-ra Miletića.

Toga dana u 9 časova naveče Sokol- ska župa Novi Sad priredila je u re- storanu Sokolskog doma u čast sokol- skih gostiju zajedničku večeru, kojoj su prisustvovali i ministar za fizičko vaspitanje brat d-r Vjekoslav Miletić, podban g. Rajić, predstavnik novosad- ske opštine, predstavnici kulturnih dru- štava i drugi uzvanici.

Za vreme večere prvi je održao zdra- vicu u ime uprave Saveza Sokola Kra- ljevine Jugoslavije brat prof. Miloš Sta- nojević, savezni prosvetar, koji je naj- pre nazdravio Nj. Vel. Kralju Petru II, a zatim je biranim toplim rečima po- zdravio ministra brata d-ra Miletića, podbana g. Rajića, predstavnika novo- sadske opštine i ostale ugledne predstavi- nika. Naročito toplo pozdravio je dalje sve sokolske goste zahvalivši se na kon- cu iskrenim bratskim rečima na go- stoprimstvu i bratskoj pažnji koju je, kao i uvek, najpripravnije ukazala so- kolskim gostima prigodom ovih značaj- nih takmičenja Sokolska župa Novi Sad zajedno sa bratskim društvima Novi Sad i Petrovaradin.

Zatim je govorio ministar za fizičko

vaspitanje naroda brat d-r Vjekoslav Miletić, koji je između ostalog rekao:

— Sećam se onih divnih dana, kada smo se sastajali na svesokolskim sle- tovima, a naročito na svesokolskim sle- tovima u Pragu, i s kakvim su se o- duševljenjem braća i sestre takmičili u plemenitom nastojanju, ne samo koji će više pokazati napretka u fizičkom i moralnom vaspitanju, već i u gajenju sokolske ideologije: jačanju mišica i jačanju duha, a sve to u službi za ro- denu grudu i u gajenju uzajamnosti i ljubavi među slovenskom braćom.

Na svim sletovima i svim sokolskim priredbama mi smo pokazivali i po- kazali svetu, da što se tiče fizičkog i moralnog vaspitanja naših generacija možemo da se stavimo uz bok prvim kulturnim narodima.

Naročito sam sretan i zadovoljan što kao ministar za fizičko vaspitanje naroda i kao Soko mogu da u našoj miloj i nedeljivoj Jugoslaviji, a naro- čito u našem istorijskom Novom Sadu, pozdravim uz naše Sokole predstavi- nika svega slovenskog Sokolstva, na- ime: braću Čehoslovake, Poljake i bra- ću bugarske Junake, kojima dižem čašu i kličem: Zdravo! Na zdar! Colem! Zdravejte!

Dovidenja, braćo i sestre, na X sve- sokolskom sletu u Pragu 1938 godine!

Tada se vrlo toplim rečima zahvalio na pozdravu i bratskom prijemu na- čelnik Saveza SS i COS brat d-r Mi- roslav Klinger, koji je na koncu po- zvao svu braću i sestre, da u što većem broju pohađaju na X svesokolski slet u Pragu. Ovom prilikom brat d-r Klin- ger predao je prisutnim predstavnicima vlasti, ustanova i Sokolstva lepe spo- men-značke.

Nato se u ime poljskih Sokola sr- dačnim rečima zahvalio načelnik Save- za poljskog Sokolstva brat Fazanović, a u ime bugarskih Junaka načelnik Sa- veza Junaka brat Bureš.

Zatim je govorio starešina župe Novi Sad brat d-r Ignjat Pavlas, koji se najpre zahvalio u ime uprave Sokolske župe kao i u ime celokupnog Sokol- stva župe i Sokolskih društava Novi Sad i Petrovaradin ministru bratu d-ru Miletiću na bratskoj pažnji koju je uči- nio Sokolstvu svojim prisustvom i na njegovim lepim rečima. Dalje se brat d-r Pavlas zahvalio podbanu g. Rajiću za dela koja čini Sokolstvu župe Novi Sad i uopšte Dunavske banovine i predstavniku grada Novog Sada za sve one žrtve, koje je učinio i čini za So- kolstvo u Novom Sadu.

Još je brat d-r Pavlas zahvalio pret- stavnici sporta i sportskih liga i pret- stavnici gimnazije, koja je slovenskim Sokolima priredila nezaboravnu mani- festaciju.

U nastavku svoga govora starešina brat d-r Pavlas rekao je sledeće:

— A sada mi dozvolite da se posebice zahvalim braći Češkoslovacima, Polja- cima i Bugarima. Njihovim učešćem ovde danas je ispisan jedan novi list u knjizi slovenskog bratstva. Sokoli su po- zitivna organizacija, koja je romantiku Slovenstva sprovela u dela, i u taj list zapisaćemo, da smo mi slovenski Sokoli jedno divno telo i jedna divna duša. Mi Sokoli možemo tako da kažemo i što će na drugom praznom listu biti za- pisano u našoj slovenskoj budućnosti. Sloveni imaju da uđu u čovečanstvo s jednom mišlju i s jednom slovenskom dušom. Ja iskreno želim, braćo Čehoslo- vaci, Poljaci i Bugari, da taj drugi list ispišemo onako kako mi to želimo, da se u taj list ispišu naši slovenski ideali. U toj želji kličem: Na zdar! Co- lem! Zdravejte! Zdravo!

Zatim se starešina brat d-r Pavlas srdačnim rečima zahvalio bratskom Sa- vezu Sokola Kraljevine Jugoslavije, koji je poradio što su se tih dana u No- vom Sadu našli predstavnici svega slo- venskog Sokolstva.

Na koncu je toplo pozdravio braću i sestre takmičarskih vrsta, zaželeći im lepši uspeh.

Još je govorio brat prof. Marić u zastupstvu direktora gimnazije d-r Bran- ka Magaraševića, koji je rekao, da će novosadska gimnazija i njeni nastav- nici i dalje vaspitavati omladinu u so- kolskom i slovenskom duhu.

Posle večere braća i sestre zadržali su se na okupu u bratskom prijat- nom razgovoru do pola noći.

Sutradan, u nedelju dne 18 decem- bra, u 8 časova, u prisustvu ministra

za fizičko vaspitanje brata d-ra Mile- itća, predstavnika vlasti, predstavnika u- prave Saveza Sokola Kraljevine Jugosla- vije, velikog broja Sokola iz Novoga Sada i Petrovaradina, koji su bili u svečanom odorama, te brojnog građan- stva, u velikoj i krasnoj vežbaonici Sokolskog doma svrstale su se sve tak- mičarske vrste i sudijske na čelu sa svo- jim vodstvom i pod svojim nacional- nim zastavama. Takmičarske vrste po- zdravio je tada načelnik Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije brat d-r Alfred Pihler sledećim govorom:

— Braćo i sestre! Časovi što ih sada proživljavamo, časovi su najveće rado- sti svakog sokolskog srca, svake so- kolske duše, to su časovi kada se na zajedničkom delu nađu na okupu braća i sestre svih bratskih slovenskih na- roda.

Pre pet meseci boravili smo nekolic- na iz svakog saveza na obali našeg mora, da položimo čvrste i sigurne te- melje stvarne saradnje, na kojima ho- ćemo da zidamo zdanje Slovenstva. Kroz osam dana lepršale su zastave bratskih naroda na obali plavog Jadrana kao ra- dosni vesnici lepše budućnosti. I kada smo ih pre rastanka skidali, poželeo sam, da bi taj skromni početak stvarne slovenske saradnje bio blagoslovljen!

I danas, braćo i sestre, kada su sa- brani ponajbolji borci svijih saveza slo- venskog Sokolstva, kao prvi naši sa- radnici, koji našu misao provode u delo, ja usrdno želim, da bi naš današnji rad urodio ozbiljnim plodom i da ni- kakva sila ne bude zaprekom da se sve češće i brojnije nalazimo na za- jedničkom delu. Sa tom željom u srcu i sa najlepšim nadama u duši, pozdrav- ljam vas sve i kličem vam u ime Sa- veza Sokola Kraljevine Jugoslavije bratski sokolski: Zdravo!"

Zatim je takmičare i takmičarke i njihovo vodstvo toplo pozdravio kao domaćin starešina župe Novi Sad brat d-r Ignjat Pavlas, a nakon toga je na- čelnik Saveza SS i COS brat d-r Mi- roslav Klinger izneo značaj ovih tak- mičenja za prvenstvo Saveza sloven- skog Sokolstva.

Češkoslovačka takmičarska vrsta pre- dala je nakon toga jugoslovenskoj žen- skoj takmičarskoj vrsti jednu veoma lepu i umetnički izrađenu vazru iz keramike.

Odmah nakon toga otpočelo je tak- mičenje, i to u velikoj i maloj vežba- onici, gde su se takmičile muške vrste, a u velikoj svečanoj dvorani, koja je toga dana bila udešena za takmičenje, takmičile su ženske vrste.

U krasnom i prostranom Sokolskom domu, koji se i za jednu ovakvu pri- liku pokazao u svakom pogledu savr- šen, takmičenja su tekla u najlepšem redu. Takmičenjima je kroz celo vre- me prisustvovao veliki broj gledalaca.

Ministar za fizičko vaspitanje naroda brat d-r Miletić pratio je takmičenja s najvećim zanimanjem, zadržavši se u dvoranama doma sve do pred odlazak svoga voza u 11 časova pre podne, kada su ga na stanicu ispratili i po- zdravili članovi uprave župe Novi Sad na čelu sa starešinom bratom d-r Ig- njatom Pavlasom.

Takmičenja su bila završena nešto oko dva časa posle podne kada su bili objavljeni postignuti rezultati. U toku istoga dana i noći napustile su Novi Sad sve takmičarske vrste sa svojim vodstvom, srdačno i bratski ispraćene od novosadske braće.

U sledećem pregledu donosimo de- taljno postignute rezultate na ovim tak- mičenjima.

REZULTATI MUŠKIH VRSTA

Prema konačnim rezultatima muške vrste koje su se takmičile za prvenstvo Saveza slovenskog Sokolstva zauzele su sledeća mesta:

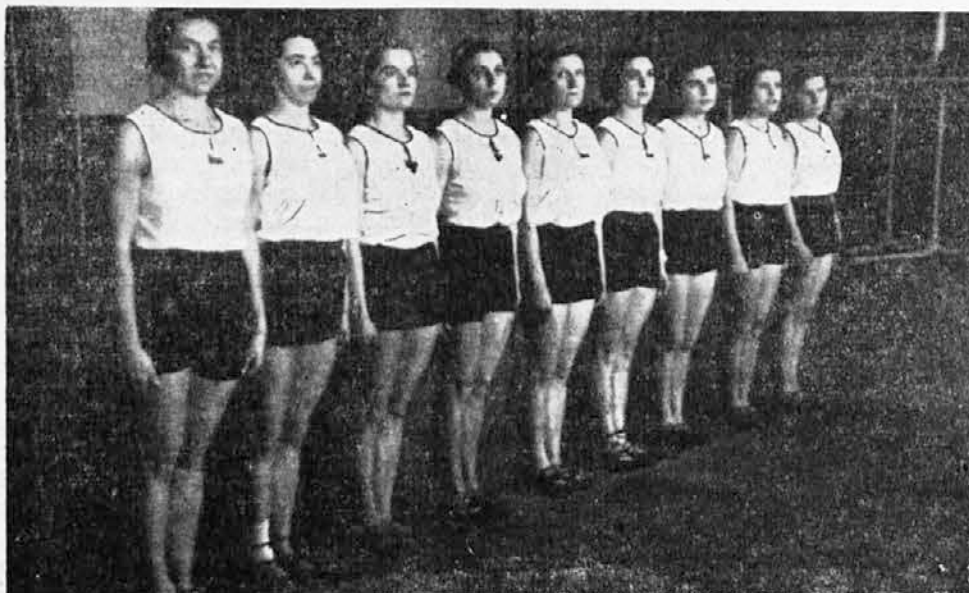
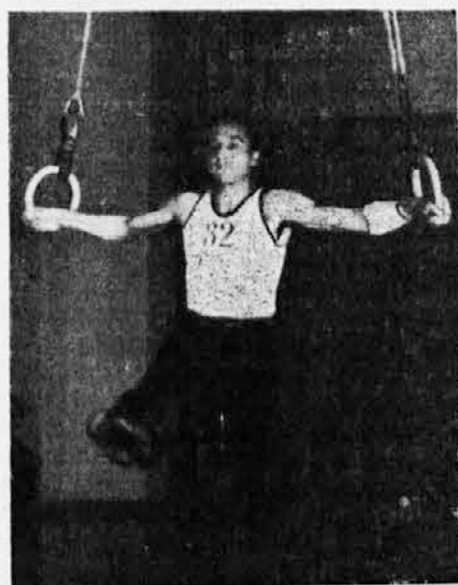
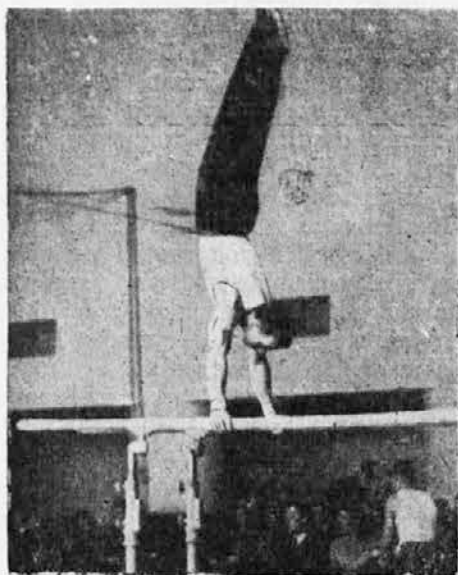
1. Čehoslovaci	343.7 bodova,
2. Jugosloveni	325.7 bodova,
3. Poljaci	303.6 bodova,
4. Bugari	267.1 bodova,

Prema tome, od 360 pozitivnih bo- dova pojedine vrste postigle su u po- stotcima bodova: češkoslovačka 95.4, ju- goslovenska 90.4, poljska 84.5, a bu- garska 74.3%. Ovde se vidi, da je ra- zlika između vrste češkoslovačke i ju- goslovenske veoma mala. I poljska vr- sta po postignutom rezultatu beleži do sada najbolji postignuti uspeh, a ta- kođer lep napredak opaža se i kod bu- garskih Junaka.

Sa takmičenja za prvenstvo Saveza slovenskog Sokolstva

u Novom Sadu 19 decembra 1937

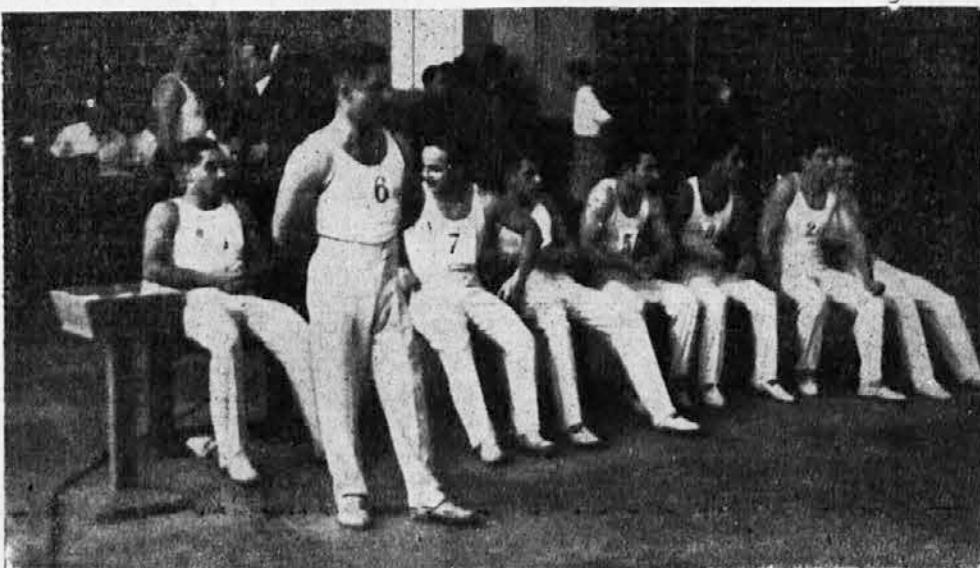
Slike sa strane: nekoliko momenata sa takmičenja

Češkoslovačka vrsta

Jugoslovenska vrsta

Bugarska vrsta

Dole, levo: jugoslovenska vrsta, desno češkoslovačka vrsta

Međutim kada gledamo pojedinačni plasman u šestorboju, jugoslovenski takmičari po broju postignutih bodova, od 60 mogućih, dolaze tek na sedmo mesto, iza šest Čehoslovaka, a što nam najbolje pokazuje sledeći pregled pojedinačnog plasmana:

POJEDINACNI PLASMAN

1. Hudec (COS) 58.2 bod., ili 97%.
2. Kolinger (COS) 57.7 bod., ili 96.3%.
3. Povejšil (COS) 57.3 bod., ili 95.5%.
4. Gajdoš (COS) 57.1 bod.
5. Lefler (COS) 56.8 bod.
6. Petraček (COS) 56.1.
7. Gregorka (SKJ) 55.6 bod., ili 93%.
8. Vadnav (SKJ) 55.4 bod., ili 92.3%.
9. Pristov (SKJ) 55.1 bod., ili 91.9%.
10. Novotni (COS) 54.7 bod.
11. Vitula (COS) 53.9 bod.
12. Buđa (SKJ) 53.8 bod.
13. Mirčev (Bugaraka) 53.7 bod., ili 89.5%.
14. Kujundžić (SKJ) 53.3 bod.
15. Kosman (Poljska) 53.1 bod., ili 88.5.
16. Skrbinišek (SKJ) 52.5 bod.
17. Vukićević (SKJ) 52.4 bod.
18. Pjetrzikovski (Poljska) 52.3 bod.
19. Slosarek (Poljska) 51.4 bod.
20. Stergar (SKJ) 51.1 bod.

Kako je, uzevši pojedinačno, nastupio na ovom takmičenju 31 takmičar, to iza ovih još slede četiri Poljaka i sedam Bugara.

USPESI POJEDINACA U POJEDINIM GRANAMA

Uspesi pojedinih takmičara u pojedinim granama su sledeći:

Prosta vežba

1. Kujundžić (SKJ) 9.833.
2. Hudec (COS) 9.7.
3. Stergar (SKJ) i Gajdoš (COS) po 9.633.
5. Vukićević (SKJ) 9.565.
6. Kolinger (COS) i Vadnav (SKJ) po 9.533.
8. Buđa (SKJ) 9.433.

Vežba na razboju

1. Povejšil (COS) 9.833.
2. Hudec (COS) i Gajdoš (COS) po 9.766.
4. Kolinger (COS) 9.733.
5. Pjetrzikovski (Poljak) i Mirčev (Bugarin) po 9.5.
7. Kujundžić (SKJ) i Lefler (COS) po 9.366.

Vežba na preči

1. Hudec (COS) i Novotni (COS) po 9.566.
3. Kujundžić (SKJ) 9.533.
4. Pristov (SKJ) 9.5.
5. Povejšil (COS) 9.466.
6. Gajdoš (COS) 9.4.
7. Vitula (COS) 9.333.
8. Gregorka (SKJ) 9.3.

Vežba na krugovima

1. Hudec (COS) 9.965.
2. Stergar (SKJ) 9.856.
3. Kolinger (COS) 9.833.
4. Buđa (SKJ) i Lefler (COS) po 9.8.
6. Kosman (Poljska) 9.666.
7. Petraček (COS) 9.633.
8. Vitula (COS) 9.5.

Vežba na konju s hvataljkama

1. Petraček (COS) 9.766.
2. Kolinger (COS) i Hudec (COS) po 9.7.
4. Povejšil (COS) 9.565.
5. Lefler (COS) 9.5.
6. Gajdoš (COS) 9.466.
7. Kosman (Poljska) 9.433.
8. Vadnav (SKJ) 9.2.

Skok preko konja uzduž

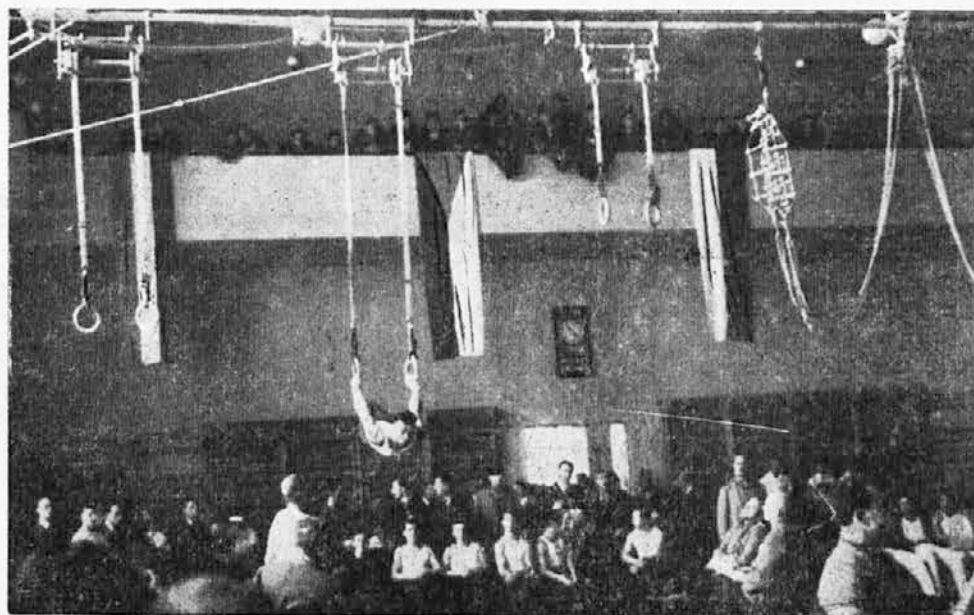
1. Kujundžić (SKJ) 9.993.
2. Buđa (SKJ) 9.833.
3. Petraček (COS) 9.766.
4. Povejšil (COS) i Kolinger (COS) po 9.7.
6. Gregorka (SKJ), Bregula (Poljska) i Lefler (COS) po 9.666.

REZULTATI ŽENSKIH VRSTA

U ovim takmičenjima učestvovala su samo dve ženske vrste, češkoslovačka i jugoslovenska. Poljakinje su poslale samo svoju izvestiteljku.

Prema konačnim rezultatima ženske vrste plasirale su se:

1. Čehoslovinke sa 441.3 bod.
2. Jugoslovenke sa 418.2 bodova.

Pogled na deo dvorane za vreme takmičenja

POJEDINACNI PLASMAN

U pojedinačnom plasmanu red zauzetih mesta po postotcima je sledeći:

1. Foltova (COS) 74.2.
2. Vernikovska (COS) 74.1.
3. Djekanova (COS) 73.9.
4. Palfiova (COS) 73.5.
5. Hribar (SKJ) i Dožešova po 73.4.
7. Sket (SKJ) 72.7.
8. Nežerkova (COS) 72.2.
9. Rupnik (SKJ) 71.7.
10. Radivojević (SKJ) 70.6.
11. Vetrovska (COS) 70.5.
12. Skalova (COS) 68.5.
13. Kržan (SKJ) 65.
14. Lotski (SKJ) 63.6.
15. Kotlarić (SKJ) 62.4.
16. Vazaz (SKJ) 57.6.
17. Neferović (SKJ) 57.2.
18. Podpac (SKJ) 56.2.

Razlika između najbolje češkoslovačke takmičarke — Foltove — i naše — Hribar — ovde je, kao što se vidi, skoro neznatna, samo 1.3%, dok je međutim kod članova, između Hudeca kao naj oljeg češkoslovačkog takmičara i Gregorke kao najboljeg našeg takmičara razlika mnogo znatnija, naime za nešto 4 i po % u korist Hudeca.

KONAČNI REZULTATI POJEDINIH TAKMIČARSKI SKJ.

1. Hribar	73.4, ili 97.86%.
2. Sket	72.8, ili 97.66%.
3. Rupnik	71.7, ili 95.60%.
4. Radivojević	70.6, ili 94.13%.
5. Kotlarić	62.4, ili 83.20%.
6. Vazaz	57.6, ili 76.26%.
7. Neferović	57.2, ili 76.26%.
8. Podpac	56.2, ili 74.93%.

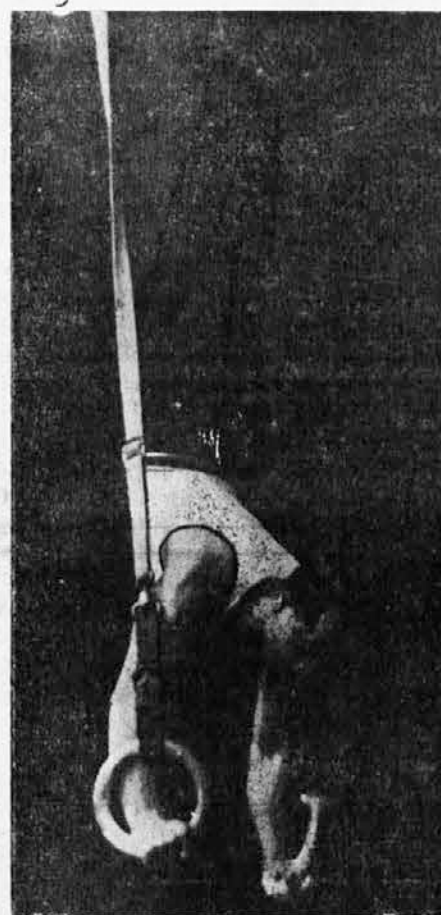
REZULTAT POJEDINIH TAKMIČARSKI SKJ U POJEDINIM VEŽBAMA

Prosta vežba

1. Radivojević i Sket	14.7
2. Hribar	14.5
3. Vazaz	14.2
4. Rupnik	14.—
5. Podpac	13.6
6. Kotlarić	13.3
7. Neferović	12.1

Vežba na gredi

1. Radivojević	14.6
2. Hribar	14.4
3. Sket i Rupnik	13.9
4. Kotlarić	12.7
5. Vazaz	12.6
6. Neferović	10.6
7. Podpac	0.5

Br. Hudec (COS) na krugovima

Vežba na razboju

1. Hribar i Radivojević po	14.7
2. Sket	14.6
3. Rupnik	14.2
4. Vazaz	14.1
5. Podpac	13.—
6. Kotlarić	12.8
7. Neferović	12.

Ministar fizičkog vaspitanja brat dr. Vj. Miletić sa starešinom župe Novi Sad bratom dr. I. Pavlasom, delegatom Saveza SKJ bratom dr. M. Feliksom i starešinom Sok. društva Novi Sad bratom dr. T. Jovanovićem posmatra takmičenja

Vežba na krugovima

1. Sket i Hribar po	14.9
2. Rupnik	14.8
3. Podpac	14.6
4. Radivojević	14.5
5. Kotlarić	12.—
6. Neferović	11.7
7. Vazaz	3.5

Preskok preko konja u šir

1. Hribar	14.9
2. Rupnik	14.8
3. Sket	14.7
4. Podpac	14.5
5. Vazaz	13.2
6. Radivojević	12.1
7. Kotlarić	11.6
8. Neferović	10.8

Ovom prilikom treba da učinimo i jednu, sasvim dobronamernu, primetbu, koja se silom nameće:

Da bi bio u mogućnosti da provede ova takmičenja i udovolji svim uslovima koja ovakva i slična takmičenja traže, Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, u čijim je rukama bila organizacija ovih takmičenja, jer su se vršila na njegovom teritoriju, morao je da potraži gostoprimstvo izvan svoga sedišta, u Novome Sadu, jer sam ne raspolaže vlastitim dočim prosto lija ma ni za ovu ni za slične svrhe i priredbe. Pa kako onda da spremimo dostojno naše vrste, kada svakoga puta za njihovo treniranje iskršava problem mesta, problem pogodnog doma i vežbališta, problem internatski uređenog prenočišta, prehrane i dr.? Pa i za sve savezne tečajeve, i prednjačke i prosvetne, uvek iskršava taj isti problem jednog dočimnog uređenog i opremljenog doma, vežbaonice i vežbališta. A da i ne govorimo o drugim također vrlo važnim razlozima, koji imperativno i neodgodivo namiču što skorije rešenje pitanja saveznog doma. Kad je već Savez godinama pomagao i pomogao tolikim bratskim jedinicama da dođu do svoga doma, svakako je vreme da već jednom povede ozbiljnog računa i o svom vlastitom domu, bez koga Savez nije nikako u mogućnosti da razvije svestrani i ogromni rad, koji mu kao vrhovnom vodstvu našega Sokolstva i pada u zadatak. U današnjim prostorijama to zaista i nije moguće. — S. Č.

Održavanje godišnjih skupština

Pred održavanjem d užtvenih i četnih godišnjih skupština savezna uprava obraća pažnju svima br. župama da povedu najozbiljniju brigu o tome, da se kod svih sokolskih jedinica na teritoriji svake pojedine župe redovne godišnje skupštine održe u vreme, koje je predviđeno društvenim i četnim pravilima (§ 21 odnosno § 11). Od toga roka ne bi se smelo ni pod kojim izgovorom da odustane, tako da sve jedinice održe svoje godišnje redovne skupštine u propisano vreme, a najdocnije do polovine meseca februara. Kada to bude izvršeno, svaka br. župa treba da nastoji, da i svoju redovnu godišnju skupštinu održi najdocnije u toku meseca marta.

Savezna uprava naglašava to i ustraje na tome radi toga, da se ne bi desio slučaj kao lanjske godine, da su neke br. župe održavale svoje redovne skupštine u mesecu aprilu pa čak i u maju. Od uredno i na vreme od žanih četnih, društvenih i župskih skupština zavisi i održavanje savezne godišnje skupštine. Usled toga što su se prošle godine skupštine nekih br. župa održale tako kasno, morala se i godišnja skupština Saveza da održi onako dockan, sredinom meseca jula. Ove godine to se ne sme — naročito imajući u vidu pripreme za pohod na sveslovenski slet u Prag — ni u kojem slučaju da dogodi, nego da se i savezna skupština održi u propisano vreme.

Imajući to sve na umu, savezna uprava na vreme obraća pažnju br. župama da se u tome pogledu strogo pridržavaju pravila i da u tome pravcu učine sve, što im određuju pravila i pravilno shvaćena sokolska svest i disciplina.

Zdravo!

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije

X SVESOKOLSKI SLET

u Prahu 1938

POČASNO PRETSEDNIŠTVO SLETA

U počasno pretsedništvo X svesokolskog sleta u Prahu ulaze prema odluci poslednje sednice odbora COS predstavnici svih sokolskih saveza. Od strane jugoslovenskog Sokolstva u počasnom pretsedništvu biće zamenici saveznog starešine braća: E. Gangl, Đ. Paunković i d-r O. Gavrančić.

UMETNIČKI I SLET

Društvo slikara i kipara „Manes” u Prahu prirediće u okviru programa X svesokolskog sleta u Prahu umetničku izložbu pod nazivom „Portreti naših muževa i žena”. Ovo će biti izložba portreta istaknutih ličnosti iz češkoslovačke istorije, izrađenih od najboljih umetnika od 14 stoleća pa sve do današnjih vremena.

PREHRANA NA SLETISTU

Kako će se većina članstva, a pogotovo svi sletski funkcioneri, hraniti na sletistu, računa se da će se dnevno izdati minimalno 30.000 obroka. Za spremanje tako velike množine hrane trebaće dnevno oko 6.000 kg mesa (20 dobrih volova!), 5.700 kg. brašna, 4.700 kg pirinča, 600 kg povrća, 300 kg luka itd. Za ovu svrhu kupljeno je 5.000 tanjira i lončića. Nož, kašiku i viljušku moraće svaki da donese od kuće.

Prehranbeni otek odredio je sledeće cene pojedinim obrocima: obed za članstvo 4 Kč, doručak i obed za naraštaj 5 Kč, prehrana za ceo dan za decu 7 Kč. Zajedničku hranu će moći dobiti samo oni koji ju unapred naruče i plate. Prehrani posvećuju pažnju također i sokolski lekari, koji će paziti, osobito kod dece, da prehrana bude odgovarala normalnoj hrani dece kod kuće, da bude dobro pripremljena, izdašna i lako probavljiva.

IV SREDNJOŠKOLSKKE IGRE

Prijave češkoslovačkih škola za IV srednjoškolske igre u Prahu pokazuju neočekivani rezultat. Premda još jedna trećina škola nije poslala svoje prijave, ipak je već sada prijavljeno 27.000 učenika, i to 9.000 starijih učenika, 7.000 starijih učenica, 6.000 mladih učenika i 5.000 mladih učenica. To su prijave za proste vežbe. I za razna takmičenja prijavio se veliki broj učesnika. Osim gimnastičkih takmičenja, održaće se također i takmičenje u recitiranju i literarno estetski natečaj. Pretsedništvo svečanostnog odbora IV srednjoškolskih igara preuzeo je češkoslovački ministar prosvete, a pretsednik republike d-r Beneš zamoljen je da preuzme protektorat nad ovom priredbom.

ZIMSKE SLETSKE IGRE

Takmičenje u kanadskom hokeju održaće se 7 do 9 februara na klizalištu HC Tatra u Novom Smokovcu. Ovo će biti prvo sokolsko takmičenje ove vrste, a igraće se po pravilima međunarodne lige za hokej na ledu. Učestvovati mogu samo momčadi sokolskih društava, a ne i momčadi župa ili drukčije kombinovane. Takmičenje sudiće ispitani suci saveza češkoslovačkog kanadskog hokeja. Dosada je za ovo takmičenje prijavljeno 8 društava. Pobjednici primiće venac (momčad) i diplome (pojedinci), ali tek posle sleta, ako dokažu, da su nastupili kod sletskih prostih vežbi.

SLETSKI FILM NA KVIN MERI

Na nedavnom putovanju morskog kolosa „Kvin Meri” iz Evrope u Ameriku prikazivan je sletski propagandni film, koji je među putnicima pobudio veliko interesovanje. Film će se prikazivati također i na svim ostalim porobrodima društva Kenard Huajt Star, koji vrše saobraćaj između Evrope i Amerike.

IZ SLOVENSKEG SOKOLSTVA

VELIKO INTERESOVANJE ARGENTINE ZA SOKOLSTVO

Češkoslovački poslanik u Argentini održao je u Nacionalnom institutu za fizičko vaspitanje u Buenos Airesu predavanje o Sokolstvu, koje je imalo tako velik uspeh, da je moralo biti još dva puta ponovljeno, i to u najvećoj sali u Buenos Airesu. Na predavanju je prikazivan film prošlog svesokolskog sleta. O uspehu toga predavanja svedoče i sledeće izjave. „Ne mogu — rekao je zastupnik ministarstva vojske puk. Pelufo — ni da verujem, da bi moglo nešto slična da postoji; i da nisam video film sokolskog sleta, ne bi ni verovao. Ne mogu da shvatim, da je Sokolstvo dobrovoljna organizacija, jer takva disciplina se teško može da postigne i u vojsci. Drago bi mi bilo, kad bi se predavanje moglo da ponovi u vojnoj školi”. Doktor Kurel, profesor medicinskog fakulteta univerziteta u Buenos Airesu, priznaje, da je predavanje sa prikazanim filmom delovalo na njega snažnije od olimpijade u Los Angelesu, kojoj je prisustvovao. Vođa i načelnik skauta u Argentini inž. Šanurdi je rekao je sa oduševljenjem: „Ovo predavanje bilo je najkrasnije veće mog života”. U Buenos Airesu se već prijavilo 200 osoba za slet u Prahu.

SOKOLSTVO I LAKA ATLETIKA

Sa izvesnih strana, pogotovo od neinformisanih ljudi i onih koji na Sokolstvo ne gledaju simpatično, prigovara se da Sokolstvo zanemaruje laku atletiku i da posvećuje pažnju u prvom redu vežbama na spravama. Ti su međutim prigovori posve neopravdani i bez temelja. Već kad je bilo osnovano Sokolstvo, Tirš je istakao potrebu svestranosti telesnih vežbi. Istina je, da je u prošlim vremenima bilo mnogo sokolskih društava, u kojima je rad bio ograničen samo na sokolane i na vežbe na spravama, a u kojima su se vežbači takmičili, koji će više da učini velekovrtljaja. Ali to nije bila krivnja sokolskog sistema i Tirševih načela, nego onih neodgovornih ljudi, koji su taj sistem i ta načela krivo tumačili. Sa radošću možemo da konstatujemo, da danas takvih društava više nema, jer se u svim sokolskim društvima gaje podjednako vežbe na spravama i laka atletika, a gde je moguće, također i druge grane, kao: plivanje, veslanje, smučanje itd.). Premda Sokoli gaje svestrano telesno vežbanje i zbog toga ne mogu da posvete naročitu pažnju jednoj ili drugoj grani, ipak u svim granama postižu rezultate (osobito u lakoj atletici), koji su jednaki rezultatima, koje postizavaju specijaliste u sportskim klubovima, pa ih više puta u njima čak i nadmašuju. Jedan eklatantan dokaz o neistinitosti tvrdnje o zanemarivanju lake atletike od strane Sokolstva, dokazuje nam pregled najboljih rezultata, koji su ove godine postignuti u klasičkom petoboju u Češkoslovačkoj. COS i ČsAAU (Češkoslovačka atletska amaterska unija) održali su ove godine više takmičenja u petoboju. Od 13 najboljih rezultata, koji su bili postignuti u ovim takmičenjima, 10 od njih su postavili Sokoli, a samo 3 atletičari Unije. Prva četiri mesta u ovoj tabeli zauzimaju Sokoli, a atletičari Unije 5., 10. i 11. mesto. Prema tome se može zaključiti, da Sokoli postizavaju bolje uspehe od sportista baš zato, jer svoju sposobnost usavršavaju i dopunjuju vežbanjem na spravama, i to osobito zimi.

Drugi je prigovor, koji se također često čuje da Sokoli vežbaju pretežno u sokolanama, t. j. u zatvorenim prostorijama. Na to bi mogli odgovoriti sa jednim pitanjem: Da li je moguće, da su Sokoli mogli postići gore navedene odlične uspehe sa pretežnim vežbanjem u sokolanama?

ČETIRI MILIJUNA KČ ZA IZGRADNJU MASARIKOVOG STADIONA I TIRŠEVOG INSTITUTA

U ovogodišnjem državnom proračunu Češkoslovačke Republike predviđeno je četiri milijuna KČ za izgradnju Masarikovog stadiona i Tirševog instituta. Na strahovskom sletistu radi se već na svim stranama, tako da će biti Masari-

kov stadion do sleta dece potpuno izgrađen. Cela zapadna, t. j. glavna tribina, biće definitivno izgrađena, i to od države. Južno i severno krilo ove tribine biće pokriveno gvozdenim krovom, a srednji deo imaće krov od betona. Definitivno biće izgrađeni također i segmenti koji spajaju glavnu sa juž-

nom i severnom tribinom. Južno, severnu i istočnu tribinu, kao što i garde-robe za 70.000 vežbača, gradi Sokolstvo. Jedan deo od gore navedenog iznosa upotrebiće se za dovršenje češkoslovačkog državnog instituta za fizičko vaspitanje, koji će nositi ime Tiršev institut.

Zahvalnost g-de Jelene ud. Frotingam našem Sokolstvu

Već smo izvestili, da se je nedavno vratila iz Francuske jedna naša naročita delegacija, koja je tamo bila da se pokloni grobu velikog dobrotvora našeg naroda i Sokolstva pok. Džona Frotingama.

Poseta ove naše delegacije neobično je dirnula porodicu pok. Frotingama. G-da Jelena ud. Frotingam za ovaj dirljivi čin pijeteta prema njenom pokojnom suprugu uputila je našem Sokolstvu preko zamenika saveznog starešine brata Đure Paunkovića i stare-

šine Sokolske župe Skopljie brata Velje Popovića vrlo topla zahvalna pisma u ime svoje i svoje porodice, u kojima evocira veliku ljubav koju je njen pok. suprug gajio prema našem narodu i našoj zemlji, te se ujedno najtoplije zahvaljuje na povelji Sokolske župe Skopljie i spomen-značci Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, koje joj je predao brat prof. d-r Stjepan Zagorac, koji je u ime našeg Sokolstva bio član te delegacije.

Gospoda Frotingam—Lozanić sa našom delegacijom, koja je bila nedavno u Getari, Francuska, da se pokloni grobu velikog dobrotvora našeg naroda i Sokolstva pok. Džona Frotingama

Grob Džona Frotingama u Getari

Savezni tečaj za vežbačice višeg odeljenja

Učesnice saveznog tečaja za članice višega odeljenja, održanog u Beogradu od 10—18 decembra 1937

Iz načelništva Saveza SKJ Zbor župskih načelnica

Zbor župskih načelnica održaće se dne 15 i 16 januara o. g. u prostorijama Saveza SKJ u Beogradu (Prestolonaslednikov trg 34). Početak u subotu u 18 časova, nastavak u nedelju u 8 časova.

Dnevni red zbora je:

1) Izveštaj o radu načelništva Saveza SKJ.

2) Izveštaji župskih načelnica.

3) Program rada za god. 1938/39.

4) Budžet načelništva Saveza (za žene) za god. 1938/39.

5) Odora članica i ženskog naraštaja.

6) Učestvovanje na sletu u Pragu.

7) Pravilnik o župskim putujućim prednjacima i prednjačicama.

8) Eventualije i predlozi.

Sestre župske načelnice treba da sa sobom ponesu i propisano vežbačko odelo i da prouče proste vežbe za Prag (za članice i žen. naraštaj) iz teksta, jer će se prilikom zbora izvršiti pregled vežbi.

Svima sestrama je osigurano besplatno prenoćište u prostorijama Saveza. Za spavanje je potrebno, da sestre ponesu 2 plahte (čaršava) i jastuče.

IZMENE U SAVEZNOJ SMUČARSKOM TAKMIČENJU ČLANICA I Ž. NARAŠTAJA NA JAHORINI

1) Štafeta članica 4 puta 2 kilometra ukida se.

2) Ženski naraštaj takmiči u smuku i smučarskim likovima u jednoj stazi i u štafeti 4 puta 2 kilometra.

NAŠTAVA GADANJA NA ŽUPSKIM TEČAJEVIMA

U programe župskih prednjačkih tečajeva treba uneti pored ostalih predmeta i nastavu gadanja puškom, 4 časa.

Program rada po društvima i četama za članice i ženski naraštaj i društvena takmičenja u 1938 godini

I. Program rada po društvima i četama za članice i žen. naraštaj u 1938 godini obuhvata:

- 1) pitanja iz poznavanja Sokolstva;
- 2) proste vežbe (jednu od vežbi određenih za Prag);
- 3) strojne vežbe;
- 4) vis i potpor;
- 5) različenosti;
- 6) vežbe ravnoteže;
- 7) preskok preko konja;
- 8) proste grane (trčanje, skok i bacanje).

II. Na društvenim takmičenjima članice se takmiče u višem, srednjem i nižem odeljku. Niži odeljak se deli na dve skupine:

- 1) skupina za društva ili čete koja imaju sve sprave, i
- 2) skupina za društva i čete koja nemaju sve sprave.

III. Ženski naraštaj se takmiči u višem i nižem odeljku. Niži odeljak žen. naraštaja se također deli na dve skupine kao i članice.

IV. Članice i žen. naraštaj se pripremaju za takmičenja na spravama po knjizi »Priprava za takmičenja članica i žen. naraštaja« od s. Provanikove u prevodu ss. Skalar i J. Trdinove. Viši odeljak članica vežba V stupanj u pomenutoj knjizi, srednji odeljak vežba III i IV stupanj, a niži odeljak I i II stupanj. Viši odeljak žen. naraštaja se priprema po III i IV stupnju, a niži po I i II stupnju pomenute knjige. Kako ova knjiga ne sadrži vežbe na gredi i različenosti, to će se za ove grane posebno odrediti materijal koji se ima preči sa vežbačicama. Za ideološka pitanja i strojne vežbe će se također dati bliža uputstva. Same takmičarske vežbe će postaviti stručni odbor Saveza i poslaće ih župskim načelnicama, a ove će ih poslati društvima čim ih društva izveste o danu svojih takmičenja.

V. Takmičenja su obavezna za sve članice vežbačice i ženski naraštaj. Izuzimaju se društvene načelnice koje rukovode ovim takmičenjima.

VI. Celokupna takmičenja se obavljaju u jednom roku, i to od 1-og maja do 15 juna imaju biti dovršena.

Stručni odbor žena

**Iste li poslali pretplatu
za sokolske listove?**

U vezi sa ovogodišnjim programom rada po vežbaonicama i društvenim takmičenjima

Ako pogledamo rad po našim vežbaonicama do skore prošlosti, a i sada još uvek po negde, videćemo, da je taj rad bio veoma različit. Istina, negde se vežbalo po programu — rasporedu, koji bi obuhvatao sve grane našega vežbovnog sistema — ali u većini slučajeva radilo se kako se stiglo. Često puta su se neke vežbe radile i učile neprestano, pojedine sprave bi uvek bile u upotrebi, a mnogo drugih korisnih vežbi i sprava ostajalo bi zanemareno. Pravog sistematskog rada, možemo reći, u većini slučajeva nije bilo. A kada bi se priredila kakva takmičenja, pristupilo bi se učenju samo onih osnovaka, koji su u takmičarskom sastavu. Razume se, da je to bilo jednostrano i nezdravo, i takav način takmičenja je još potpomagao nesistematski rad po vežbaonicama.

Radi toga se stalo misliti, kako da se taj nedostatak rada i takmičenja otkloni, kako da se rad po svima vežbaonicama ujednači, kako da bude više sistematski i kakva treba da budu takmičenja koja bi doprinela tome radu i koja bi bila njegovo stvarno ogledalo.

Sestre Čehoslovanke su se tome prve dosetile. Načelnica ČOS s. Provanikova je sastavila knjigu, koja obuhvata sve vežbe koje se mogu raditi (a pogodne su za žene!) na spravama (osim grede i lestava) i podelila ih na pet. Kako se vežbačice po vežbovnoj sposobnosti dele također na pet odeljaka, to svakom odeljku odgovara po jedan stupanj metodički obraden i podeljen na 24 časa. Svaki odeljak vežbačica radi odgovarajuće vežbe u svom stupnju, a kada se priređuju takmičenja, bilo društvena, župska ili savezna, određuju se kratke vežbe, sastavljene iz osnovaka koji se nalaze u pomenutoj knjizi. Takmičarke dolaze na takmičenja ne znajući određenu vežbu i ona im se pokazuje tek pred samo takmičenje. Na takvim takmičenjima pobeđuje ono društvo ili pojedinak, koja se najsavesnije i sistematski pripremala. Ovakav način takmičenja zbilja pruža tačnu sliku, kakav je rad bio preko cele godine i kakve su vežbovne sposobnosti i moći vežbačica.

Uvidevši sav značaj takvog rada i takmičenja i mi smo ga primile i evo već treća godina kako ga sprovodimo. Istina, za ove prošle dve godine ne možemo reći

da smo imale potpunog uspeha, ali to ne može da nas ometa da ne nastavimo kad znamo, da je takav rad koristan i dobar. Lakše je naravno raditi kako se kad stigne i prema raspoloženju, jer ovakav rad zahteva pripreme za svaki čas, brigu oko toga da se sa svima odeljcima svrši gradivo, te kada dodu takmičenja, da budu sve vežbačice pripremljene i da pokažu šta su tokom godine naučile.

Nema sumnje, da svima ovim zahtevima nije baš tako lako odgovoriti. Nema sumnje također, da je lakše propisati ovakav program i takmičenja nego sve to sprovesti. Znamo također da je najveća briga i posao oko toga pao na naše društvene načelnice. Ali onim načelnicama, koje požrtvovno i sa ljubavlju rade svoj posao, neće biti teško da uzmu na sebe još i ovaj teret kad vide, da je to dobro i korisno. Takvim načelnicama svaka čast. A one načelnice, koje su do sada vršile svoje dužnosti sa nedovoljno ozbiljnosti, moraju jednom shvatiti, da biti načelnica nije samo čast, nego dužnost, rad i briga, a kada se neko primi jedne dužnosti, mora je vršiti potpuno i predano, inače je bolje da se ostavi svega. Župske načelnice vode računa o svojim društvenim načelnicama, pomognu, posavetuju i pohvale katkad, ali i ukore gde je to potrebno.

Program rada po vežbaonicama obuhvata sve grane sokolskog vaspitanja i telesnog vežbanja. Tu su pitanja iz poznavanja Sokolstva, proste vežbe, strojne, na spravama i proste grane. Kako znamo da nije dovoljno biti dobra vežbačica, spretna i okretna, treba biti i dobra Sokolica, a da se to postigne, mora svaka vežbačica da poznaje sokolsku ideologiju, istoriju i organizaciju i da zna šta je Sokolica i zašto je dobro biti Sokolica, da zna zašto smo braća i sestre, zašto u Sokolstvu podižemo sebe i pomažemo drugima da se podignu i čemu je sve to dobro.

Zbog svega toga, prvo mesto u programu rada zauzima poznavanje Sokolstva. Savez je izdao male knjižice koje služe načelnicama i vodnicama kao pomoćno sredstvo, kako će sve to svojim vežbačicama objasniti. Neko će možda zapitati, da li su sve naše načelnice i vodnice sposobne da tumače i govore o svim tim stvarima. Ali nisu tu potrebni neki naročiti govori, već treba vežbačice prosto i

prirodno obavestiti o pojedinim pitanjima. Najbolje je da vodnica ima uvek pri ruci pomenutu knjižicu, i da svakog časa pređe sa vežbačicama po koje pitanje. Verujem, da će to biti zanimljivo za sve vežbačice, a znam, da je po neke čak i stid što ne znaju šta je to Sokolstvo čije su pripadnice. Istina, da pomenuta knjižica ne bi smela da bude dovoljna da vodnice i načelnice sve svoje znanje u tom pogledu crpu iz nje; dobro bi bilo malo više čitati sokolske knjige i listove, malo više samooobrazovanja u svima pravcima; jer vodnica — načelnica u pravom smislu može biti ne samo ona koja dobro pokaže vežbe, već i uči i vaspitava svoje vežbačice i predstavlja pravog vodu svoje grupe u svakom pogledu.

Još nešto samo o samim društvenim takmičenjima. Kako znamo da većina naših vežbačica, osobito članice, ne voie mnogo takmičenje, čak ih se i plaše, to nije zgodno mnogo im govoriti o takmičenjima i još više ih plašiti. Briga je načelnice, odnosno vodnice, da sa njima prelazi gradivo, a jednoga dana, može to biti i sasvim iznenada, treba preći sa njima određene sastave i oceniti ih. Ovo im treba predstaviti kako je to potrebno radi pregleda njihove vežbovne sposobnosti i radi podele po odeljenjima prema uspehu kakvi su postigle. Također im treba postaviti i po tri pitanja iz poznavanja Sokolstva, i ako je vodnica savesna sa njima prešla sva potrebna pitanja, neće se naći ni jedna vežbačica koja neće znati da odgovori. Naravno, da će vodnica pomoći tamo gde je potrebno, tako da i taj deo ispita ne bude drugi put predstavljao bauk za vežbačicu. U opšte, ovaj ispit i takmičenja po društvima treba shvatiti kao neophodan deo celokupnoga rada po vežbaonicama i zato im treba žrtvovati koji čas truda i dati im punu pažnju.

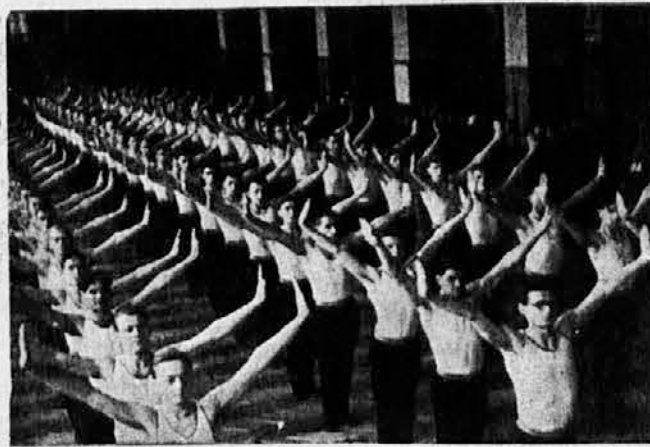
Pre tri godine se ovaj način rada i takmičenja sa zadovoljstvom primio. Međutim rezultat prvih takmičenja je bio veoma slab; većina nije čak ni razumela šta se traži. Iduće godine je rezultat bio bolji, ali još daleko od toga da zadovolji, ali se bar shvatilo, šta se hoće da postigne ovakvim radom. Od ovogodišnjih takmičenja očekujemo, da će nas zadovoljiti u mnogo većoj meri nego dosadanje, samo treba raditi i hteti raditi i da nas prvi neuspesi ne mogu i ne smeju da ometu da nastavimo sa onim radom za koji smo sigurni da je dobar i koristan.

Olga Skovran

Sa prednjačkog tečaja ČOS u Pragu

Učesnici prednjačkog tečaja ČOS u Tirševom domu u Pragu, održanog od 4—19 decembra 1937, koji su svršila i 3 Jugoslovena, i to: J. Sedlaček, Beograd, B. Sljepčević, B. Manastir, i A. Cvitković, Korčula

Momentat izvođenja prostih vežaba u tečaju

SREĆNU NOVU GODINU ČESTITAJU

ČLANSTVU, NARAŠTAJU I DECI:

SAVEZ SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE		Sokolska župa Banja Luka	Sokolska župa Beograd	Sokolska župa Bjelovar	Sokolska župa Celje
Sokolska župa Cetinje	Sokolska župa Karlovac	Sokolska župa Kragujevac	Sokolska župa Kranj	Sokolska župa Ljubljana	Sokolska župa Maribor
Sokolska župa Mostar	Sokolska župa Niš	Sokolska župa Novi Sad	Sokolska župa Novo Mesto	Sokolska župa Osijek	Sokolska župa Petrovgrad
Sokolska župa Sarajevo	Sokolska župa Skoplje	Sokolska župa Split	Sokolska župa Sušak-Rijeka	Sokolska župa Šibenik-Zadar	Sokolska župa Tuzla
Sokolska župa Užice	Sokolska župa Varaždin	Sokolska župa Zagreb	UREDNIŠTVO I UPRAVA LISTOVA: Sokolskog glasnika, Sokolske prosvete, Sokolića, Naše radosti i Sokolskog sela svim preplatnicima, oglašivačima i saradnicima		

Sretnu Novu godinu i mnogo uspeha u sokolskom radu želi svoj braći i sestrana, svim bratskim župama, društvima i četama

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA, LJUBLJANA
NARODNI DOM

Mnogo uspeha i sreće u Novoj godini 1938 želi svim bratskim župama, društvima, četama, svoj braći i sestrana

„PETROVO“ — SOKOLSKO OPORAVILIŠTE
KRALJA PETRA I. — KRANJSKA GORA

Telesno vaspitanje u svetu

FIZICKO VASPITANJE NA VISOKIM ŠKOLAMA

Poljski studenti visokih škola zamolili su ministarstvo prosvete i ministarstvo vojske, da bi se na svim poljskim visokim školama uvelo obavezno fizičko vaspitanje kao priprema za vojničku službu. Ovo pitanje je povereno na proučavanje posebnoj komisiji. Počevši sa školskom godinom 1938/39, na visokim školama u Poljskoj fizičko vaspitanje uvešće se kao privremeno i neobligatno. Tek kasnije, kada se pokažu uspesi i steče potrebno iskustvo u tome te kada se dođe do dovoljnog broja instruktora, preći će se na obavezno fizičko vaspitanje.

I u Austriji se spremaju da uvedu postepeno na visokim školama obavezno fizičko vaspitanje studenata svih fakul-

teta (i teološkog). Od fizičkog vaspitanja biće oslobođeni samo oni, koji sa lekarskim uverenjem dokažu, da su za vežbanje nesposobni.

Senat univerziteta u Eukreštu zaključio je, da će svaki student imati svoj lekarski arak, u koji će se upisivati rezultati lekarskih pregleda i antropološka merenja. Ove arke vodiće lekarsko odeljenje akademije za fizičko vaspitanje. Lekarska kontrola sviju studenata smatra se kao prvi korak za uvođenje obaveznog fizičkog vaspitanja studenata. Druga etapa biće uređivanje igrališta, vežbaonica, plivališta i osnivanje studentskih dobrovoljnih gimnastičkih družina. Poslednja etapa biće uvođenje obaveznog fizičkog vaspitanja.

XII OLIMPIJADA U TOKIU

Obzirom na novinske glasove, da će Japan radi konflikta na Dalekom Istoku odustati od priredivanja XII olimpijade god. 1940, obratili su se brnske „Lidove novini“ na bivšeg japanskog otpravnika poslova u Pragu d-r Noburo Ogavu sa molbom, da ih izvesti o mišljenju japanskih odlučujućih faktora o ovome pitanju. D-r Ogava, koji je kao odličan sportaš učestvovao na olimpijadama u Amsterdamu i u Berlinu, bio je pozvan iz Praga u Tokio zato, da bi tamo saradivao kod priprema za olimpijadu. Uz svoj odgovor „Lidovim novinama“ d-r Ogava priložio je također i mišljenja d-ra Tagaši Goha, predsednika sportskog oteka organizatornog

odbora XII olimpijade i d-r Matsuzo Nagaaie, generalnog sekretara tog odbora. Ova trojica istaknutih japanskih sportskih radnika saglašuju se u tome, da se olimpijada god. 1940 ima bezuvetno održati u Tokiu, kako je to bilo i određeno. Svakako će o ovom pitanju još raspravljati i doneti konačnu odluku olimpijski kongres, koji će se održati iduće godine u Kairu.

Iz naših župa

PROPAGANDNI TEČAJEVI SOKOLSKE ŽUPE VARAŽDIN

Prosvetni odbor naše župe odlučio je da tokom ove zime izašlje u naše jedinice svoje predavače da njihovim predavanjima može prisustvovati što veći broj slušalaca. Braća: Vladimir Deduš, predsednik ZPO i Mladen Belčić, starešina župe, održali su do sada 5 tečajeva u društvu Mursko Središte u četama: Pribišlovec, Mačkovec, Strahoninec i Vratšinec. Članstvo spomenolo je objašnjavanje braće predavača, koja su im tumačila povest Sokolstva, osnovna njegova načela te sokolsko stanovište spram raznim aktuelnim, našim i općim, pitanjima. Nakon predavanja, koja traju po nekoliko sati, razvijaju se žive diskusije, a ZPO prima i kasnije razna pismena pitanja u vezi s održanim predavanjima. Spomenutim predavanjima prisustvovalo je do sada oko 250 članova, koji izraziše želju da im ZPO u skoro vreme opet pošalje svoje predavače.

Iz uredništva

Usled ograničenog prostora u listu, preostao nam je izvestan broj izveštaja iz dole navedenih jedinica, ponajviše o proslavama 1 decembra, a koje kao više neaktuelne ne možemo da objavimo. Ti su izveštaji iz: Belog Manastira, Bileće, Cetinja, Drniša, Gline, Gospića, Kraljevice, Ljutomera, Male Nedelje, Malinske, Mokrina, Nevesinja, Orebića, Ormoža, Paga, Raba, Ravne Reke, Starigrada, Solina, Sukošana, Sv. Jurja ob Ščavnici, Tučepa, Varaždina, Vela-luke, Vojnika, Vojnog Tuka, Vrbnika, Vrata i Zagorja ob Savi.

Kako štamparije dne 6, 7 i 8 o. m. radi praznika ne rade, to naš list ne može da izađe u subotu 8 o. m., već tek narednog tedna.

TRANSPORTNO, SKLADIŠNO I OTREMNIČKO PODUZEĆE

GUSTAV BRELIĆ

POMORSKA AGENTURA

Brzlojavi: BREG Tel. inter. 23

S U Š A K

MASARIKOVO ŠETALIŠTE 5/1

BRAĆO SOKOLI!

Držite se gesla:
Svoj svome!

i kupujte samo domaće
proizvode. Preporuča
Vam se

AMERIKANSKI BAZAR

MARIJAN BAKARČIĆ

Sušak Tyrševa ul. 3